

RODIČOVSKÁ ODPOVĚDNOST

PODROBNÁ ANOTACE KURZU

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

MÍSTO

NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava, u zastávky MHD Karolina

TERMÍN

8. února 2022 9:00 – 15:30 (8 vyučovacích hodin)

LEKTOŘI

Mgr. Ing. Martina Cirbusová, Ph.D.

Mgr. Bc. Kateřina Rotreklová

CENA

2.490,- Kč bez DPH (pro úředníky ÚSC a zaměstnance v sociálních službách osvobozeno od DPH, pro ostatní účastníky 3.013,- Kč vč. DPH)

CÍLE KURZU

Kurz si klade za cíl účastníkům přehledně představit právní institut rodičovské odpovědnosti, jeho právní zakotvení, obsah. Kombinuje nezbytné teoreticko-právní minimum a současně praktické příklady aplikační praxe. Koncept rodičovské odpovědnosti bude představen jednak z pohledu času a současně prostřednictvím práv a povinností, které jsou s tímto institutem spojeny. Všechny stěžejní momenty aplikační praxe budou rovněž podpořeny judikaturou českých soudů. Vzhledem k množícím se případům rodin s přeshraničním prvkem bude součástí kurzu také srovnání konceptů rodičovské odpovědnosti ve státech, se kterými Česká republika nejčastěji řeší otázky mezinárodněprávně právní ochrany dětí (př. Německo, Rakousko, Slovensko, Spojené státy, Itálie, Velká Británie, atd.) Hovoříme-li o rodičovské odpovědnosti, zdůrazňují se práva a povinnosti jejích nositelů, tedy rodičů. Někdy se ale zapomíná na ty, kterých se výkon rodičovské odpovědnosti týká především, a to dětí. Jednou ze zásadních otázek výkonu rodičovské odpovědnosti je proto také kolize práv a povinností rodičů s právy dětí, typicky zejména v oblasti participačních práv dětí. Účastníkům bude nabídnuta analýza konkrétních situací a možné návrhy řešení naplňující koncepci nejlepšího

zájmu dítěte. Specifickou otázkou výkonu rodičovské odpovědnosti se budeme zabývat také z pohledu rozpadu rodin, resp. rozvodu nebo rozchodů rodičů - zejména pak z pohledu úpravy péče o nezletilé dítě a možnosti

Účastník bude po absolvování kurzu:

- rozumět základnímu teoreticko-právnímu vymezení rodičovské odpovědnosti
- rozumět procesně-právním otázkám rodičovské odpovědnosti
- rozumět vzájemným vazbám mezi právy a povinnostmi rodiči
- schopen aplikovat jednotlivá ustanovení občanského zákoníku na konkrétní situace rodičů
- mít přehled o rozhodovací praxi soudů
- rozumět širšímu kontextovému zasazení rodičovské odpovědnosti v období rozvodu/rozchodu resp. po rozvodu/rozchodu
- rozumět rozdílnému uchopení rodičovské odpovědnosti ve srovnání s jinými státy
- schopen vyhodnocovat otázky práv a povinností rodičů v kontrastu s právy dětí
- poměřovat nejlepší zájem dítěte v kontextu rodičovské odpovědnosti
- zasadit otázky rodičovské odpovědnosti do praxe sociálně-právní ochrany dětí

OBSAH KURZU

1. Pojem rodičovská odpovědnost v rámci českého právního řádu a její srovnání v mezinárodním kontextu

V rámci modulu bude účastníkům představen pojem rodičovské odpovědnosti v rámci systematiky českého rodinného práva. Rodičovská odpovědnost je souhrn všech práv a povinností, které mají rodiče jako její nositelé ve vztahu k dítěti, k sobě navzájem i k třetím osobám. Při vzniku nového občanského zákoníku byl pojem rodičovské odpovědnosti v zákoně precizován tam, kde se za minulé právní úpravy pouze dovozovalo z judikatury či v literatuře.

V rámci modulu bude kladen i důraz na prameny práva, zasazení pojmu v širším kontextu právního pořádku České republiky, účastníci obdrží základní přehled o vzniku, zániku a případných modifikacích rodičovské odpovědnosti.

Současně s narůstajícími počty případů s mezinárodním prvkem se rodiny často nacházejí v situaci kdy porozumění pouze českému vymezení rodičovské nestačí-v rámci tohoto modulu budou představeny také nejčastější rozdíly v uchopení rodičovské odpovědnosti v zahraničí.

2. Obsah rodičovské odpovědnosti a jeho naplnění i v době rozvodu/rozchodu

V tomto modulu budou představeny jednotlivé části rodičovské odpovědnosti (dle § 858 OZ). Jednotlivé části rodičovské odpovědnosti budou demonstrovány také na judikatuře a praktických příkladech s důrazem na osobní styk s dítětem, či péče o majetek dítěte (s přihlédnutím k nejnovějším novelám). Obsah rodičovské odpovědnosti bude v této části představen také v momentě rozvodu/rozchodu, jinými slovy z pohledu možnosti/nutnosti naplňování rodičovské odpovědnosti v závislosti na úpravě péče o nezletilé děti. Budou zde vyvrácené nejčastější chyby z praxe a současně umožněno nahlédnutí do obsahu rodičovské odpovědnosti také ve srovnání se zahraničím.

3. Dítě jako objekt nebo subjekt rodičovské odpovědnosti?

Pokud se hovoří o rodičovské odpovědnosti, zdůrazňují se práva a povinnosti jejích nositelů, tedy rodičů. Někdy se ale zapomíná na ty, kterých se výkon rodičovské odpovědnosti týká především, a to děti. Cílem modulu je představit jaká práva a povinnosti mají děti v rámci institutu rodičovské odpovědnosti, důraz bude kladen především na participační práva dítěte

s přihlédnutím k mezinárodním právním závazkům České republiky. Uvedené bude demonstrováno na kazuistikách z praxe.

4. Výkon rodičovské odpovědnosti a následky jeho vadného vykonávání (zejména v době rozvodu/rozchodu rodičů)

Zákon předpokládá, že rodiče budou vykonávat odpovědnost ve vzájemné shodě, nicméně z praxe víme, že rodiče někdy nejsou schopni najít shodu ani na základních věcech jako je škola či školka a děti tak musí čekat na rozhodnutí soudu, který věc rozhodne za rodiče. Cílem modulu je shrnout zákonný postup, jak postupovat v případě tzv. nedohod rodičů. Uvedené bude demonstrováno na příkladech z praxe a z judikatury.

Jestliže rodič rodičovskou odpovědnost nemůže vykonávat, nebo ji vykonává špatně a poškozuje dítě, je třeba při zachování principu nejlepšího zájmu dítěte přistoupit k modifikaci rodičovské odpovědnosti. Dle povahy a intenzity vadného či chybějícího vykonávání potom lze rodičovskou odpovědnost omezit, její výkon pozastavit, či rodiče odpovědnosti zcela zbavit. V modulu budou představeny zákonné zásahy do rodičovské odpovědnosti na příkladech z praxe.

K nejčastějšímu porušování rodičovské odpovědnosti dochází zejména v období rozpadu rodiny, kdy jsou práva a povinnosti rodičů navzájem omezována a krácená často chováním druhého rodiče. V rámci tohoto modulu zde budou představeny klíčové momenty uchopení rodičovské odpovědnosti a to ne jenom z pohledu základního naplnění práv a povinností rodičů ale zejména perspektivou ochrany práv dětí.

LEKTOR KURZU

Mgr. Ing. Martina Cirbusová, Ph.D.

vedoucí mediačního centra CSS Brno, lektorka na vysoké škole, dlouhodobá praxe v oblasti vzdělávání (advokátní komora, MPSV), autorka monografie Interdisciplinární spolupráce v nejlepším zájmu dítěte

Mgr. Bc. Kateřina Rotreklová

právníčka oddělení právní pomoci Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, mediátorka Mediačního centra Centra sociálních služeb Brno.